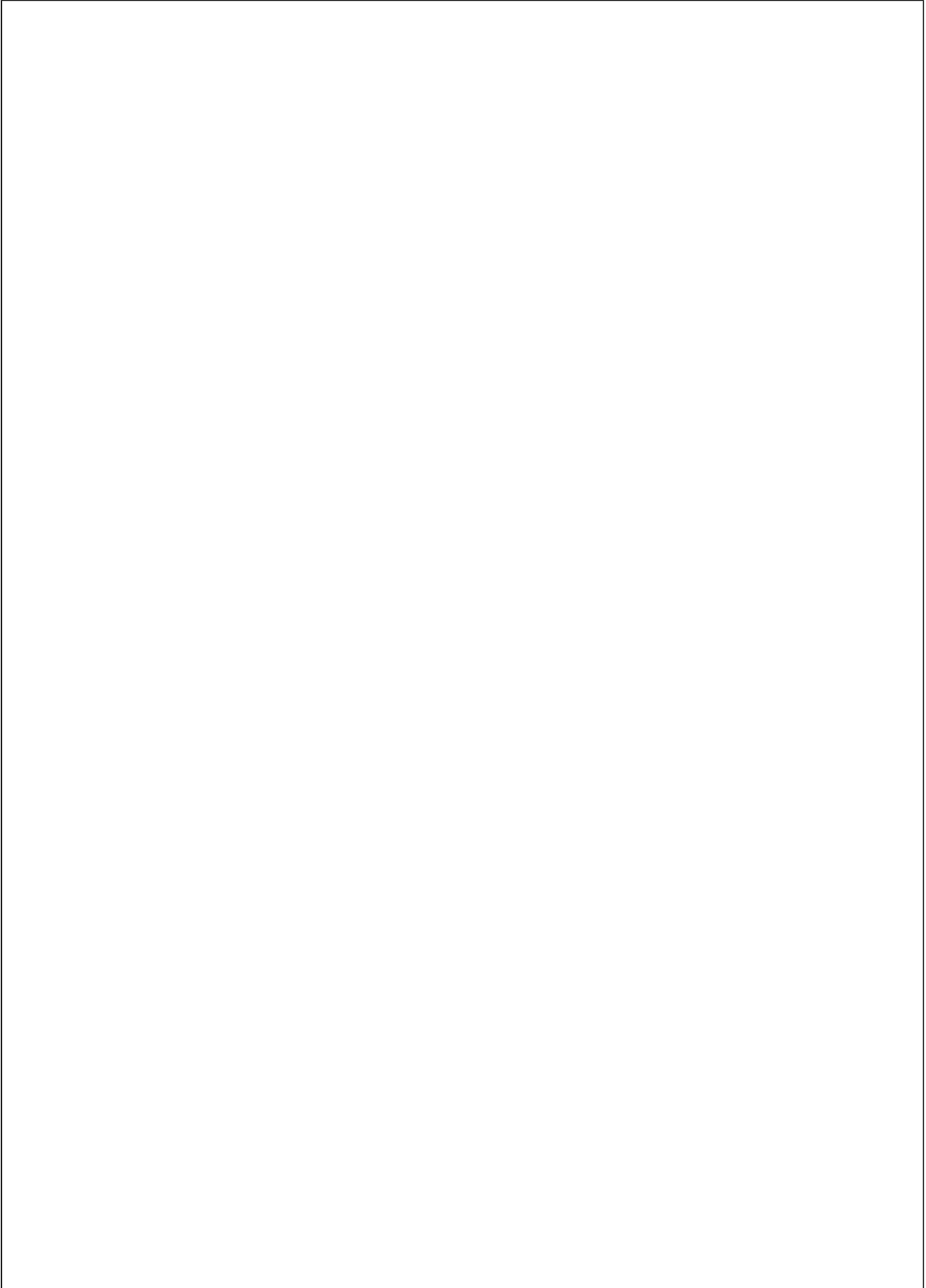

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/238418,Upamietnilismy-bohaterow-polskiego-podziemia-antekomunistycznego.html>
06.03.2026, 18:17

[Nastę
ny](#)

[Powrót](#)

Upamiętniliśmy bohaterów polskiego podziemia antykomunistycznego

4 marca 2026 r., w 74. rocznicę zamordowania w więzieniu komunistycznym na Zamku w Lublinie mjr. Mariana Pilarskiego ps. Jar i Stanisława Bizora ps. Eam, zastępcy prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski i dr Mateusz Szpytma oddali hołd zamordowanym, składając wieńce w krypcie pod bazyliką pw. św. Antoniego w Radecznicy.

04.03.2026

[Armia Krajowa](#) [Zrzeszenie WiN](#) [Związek Walki Zbrojnej](#)

W 2017 r. w bezimiennym grobie na cmentarzu przy ul. Unickiej w Lublinie IPN odnalazł żołnierzy II Inspektoratu Żołnierzy Zamojskiego AK mjr. Mariana Pilarskiego ps. Jar i Stanisława Bizora ps. Eam. 21 kwietnia 2017 r. bliscy ofiar w obecności prezydenta Andrzeja Dudy odebrali noty potwierdzające ich identyfikację. Wówczas na prośbę rodzin zamordowanych, [zostali pochowani w specjalnie powstałej krypcie pod bazyliką pw. św. Antoniego w Radecznicy](#), czyli miejscu, w którym mieścił się sztab II Inspektoratu Zamojskiego AK. Sam klasztor niejednokrotnie dawał im schronienie a przebywający tam zakonnicy udzielali im wsparcia zarówno duchowego, jak również organizacyjnego.

W krypcie spoczywają również żołnierze Inspektoratu Zamojskiego AK 1948-1950: Paweł Kalinowski, ps. Francuz, Józef Pyś, ps. Śmiały, Ostry, Mieczysław Szewczuk, ps. Włoch, Ludwik Rogalski, ps. Szczepan, Kanciarz oraz Roman Szczur ps. Urszula, zamordowany w styczniu 1951 we Wrocławiu. Dowodził on akcją rozbicia więzienia w Zamościu 8 maja 1946 r., podczas której uwolniono ponad 300 więźniów.

* * *

Marian Pilarski - pseud. „Grom”, „Bończa”, „Jar”, „Olgierd”, mjr, żołnierz zawodowy Wojska Polskiego, oficer Związku Walki Zbrojnej - AK i Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość

Urodził się 30 lipca 1899 r. w Pisarzowicach k. Krakowa, był synem Franciszka i Marii z d. Mrawczyńskiej. W listopadzie 1918 r. uczestniczył w obronie Lwowa. W czasie wojny polsko-bolszewickiej został dwukrotnie ranny. W okresie międzywojennym służył w 83. pp w Kobryniu. We wrześniu 1939 r. walczył w składzie Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie”. Po bitwie pod Kockiem dostał się do niewoli niemieckiej. Zbiegł z transportu do Niemiec. Od 1940 r. był członkiem ZWZ-AK w Obwodzie Tomaszów Lub. Po wkroczeniu Armii Czerwonej pozostał w konspiracji. Pełnił funkcję komendanta i wykładowcy szkoły podchorążych AK. W lipcu 1946 r. został mianowany komendantem Obwodu WiN Zamość. W kwietniu 1947 r. ujawnił się przed PUBP w Zamościu, jednakże już wkrótce powrócił do konspiracji i rozpoczął formowanie II Inspektoratu Zamojskiego AK. Objął w nim funkcję dowódcy. Aresztowany 12 kwietnia 1950 r. w Zamościu przez funkcjonariuszy WUBP w Lublinie. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie z 16 października 1951 r. skazany na karę śmierci, którą wykonano 4 marca 1952 r. w więzieniu na Zamku w Lublinie.

Szcątki Mariana Pilarskiego odkryto 23 stycznia 2017 r. na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie.

Stanisław Bizior - pseud. „Śmigło”, „Eam”, ppor. rez., żołnierz Związku Walki Zbrojnej - AK i Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość

Urodził się 15 kwietnia 1918 r. w Szczebrowszynie, był synem Pawła i Katarzyny z d. Józwiakowskiej. W 1940 r. wstąpił do ZWZ, pełniąc służbę w oddziale Tadeusza Kuncewicza „Podkowy”. Ukończył konspiracyjny Kurs Podchorążych Rezerwy. Po wkroczeniu Sowieców został zmobilizowany do WP. Zdezertował z kursu oficerskiego w Zjednoczonej Szkole Lotniczej WP w Zamościu. Wiosną 1946 r. podjął działalność konspiracyjną w Obwodzie WiN Zamość, obejmując funkcję komendanta żandarmerii. W maju 1946 r. brał udział w akcji rozbitcia więzienia w Zamościu, w wyniku której uwolniono ponad 300 więźniów. Ujawnił się 31 marca 1947 r. przed PUBP w Zamościu. W marcu 1948 r. wstąpił do II Inspektoratu Zamojskiego AK pod dowództwem Mariana Pilarskiego „Jara”. Pełnił funkcję dowódcy żandarmerii, a zarazem komendanta Rejonu Sitaniec w Obwodzie Zamość. Aresztowany 13 kwietnia 1950 r. w Zamościu przez funkcjonariuszy WUBP w Lublinie. Wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Lublinie z 16 października 1951 r. skazany na karę śmierci, którą wykonano 4 marca 1952 r. w więzieniu na Zamku w Lublinie.

Szcątki Stanisława Biziora odkryto 23 stycznia 2017 r. na Cmentarzu Rzymskokatolickim przy ul. Unickiej w Lublinie.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Radecznicza

Upamiętnienie